

Lluny de Nuuk

Un gran espectacle, rodó per la qualitat dels seus intèrprets i per la proposta textual, temàtica i de direcció escènica

DAVID SERRANO I BLANQUER /
Fotografies de Paco Amate (TNC)

1

Pere Riera ha estat el meu primer mestre en el món apassionant de l'actuació actoral. I el primer, com en tot, deixa empremta. És una persona senzilla, humil, amic dels seus amics. Però és un geni. Encara el recordo a la Casa Golferichs, on ens vam conèixer. Ell ben jove.

Moltes coses he llegit d'ell, però la que més m'havia copsat havia estat *Casa Calores*, a l'Obrador de la Beckett. Abans l'havia vist en una obreta al Lliure de Montjuïc, un *divertimento* farcit de tots els grans temes de la literatura. Però *Casa Calores* em va emocionar. Era Pere en estat pur. Rodona i dolça. Però ja en parlaré un altre dia, d'aquesta.

Avui m'ha arribat a mans per fi un document esperat feia setmanes: *Lluny de Nuuk*, l'encàrrec del T6 del TNC. Quins nervis! No tenia ni idea de què era Nuuk, ni on era, és clar...

Me l'he imprès a la Facultat i l'he guardat com si es tractés d'una joia. Quan finalment he pogut fullejar-la, al cotxe, mentre feia temps per a visitar un amic, he sortit d'una revolada per buscar un bar on poder-la llegir amb dignitat. He trobat el bar ideal, Aribau xamfrà amb Rosselló. Allí vaig signar el meu contracte pel llibre *Espanoles en los campos nazis*. Té un regust antic i és còmode.

Allí pretenia avançar-la una miqueta abans de tornar a casa. Però m'he quedat allí, agafat a la cadira i a la taula de marbre. No he pogut aixecar el cap fins dues hores més tard. Quan l'he acabada. Mentrestant he rigut, somrigut i xiulat. Pere en estat pur. Merder, gent, gestos, sorpreses, girs enginyosos. Pere i punt. Satisfet, li he fet saber que allò tenia tots els elements de ganxo per tenir un gran èxit al TNC. Sens dubte.

2

Riera és un autor que demostra sempre la seva sensibilitat amb el llenguatge, el seu domini dels tempos, del registre adient a cada personatge, del ritme i cadències amb què ha de dotar els seus mots i els seus silencis.

Si a *Casa Calores* el que aflorava era el món del paradís perdut de la seva adolescència vora mar, a *Lluny de Nuuk* es mostra poèticament incisiu. Riera reflexiona sobre una de les seves obsessions temàtiques: la solitud. La solitud lligada a la necessitat, a l'absència d'estimació, a la recerca de la llunyana esperança. Sota aquest paraigües temàtic, Riera ens regala una obra

Un Banacolocha brillant, amb molts registres diferents

per a tots els sentits, una obra de TNC, per a tots els públics, perquè tothom hi trobi allò que li pugui interessar: continuem? Hi trobareu intriga els qui busquin emocions fortes, un text intel·ligent i farcit de metàfores poètiques que acontentaran els més exigents, una obra coral per al gaudi del bon espectador teatral, una posta en escena sòbria i efectiva, tant la proposta central com en l'estudiada mobilitat.

Lluny de Nuuk presenta una nissaga familiar prototípica, d'aquí l'elecció de la porta central —amb el regust d'Abu Simbel—. Una nissaga que conté tots els elements necessaris: poder, enveges entre germans, traïcions, infidelitats, històries inconfessables, conxorxes, violència física i psicològica (paternofíllia i de gènere)... en fi, una mica de tot. Però, un dels encerts principals, sempre partint del text, és la construcció dels personatges. Cadascun amb els elements necessaris per esdevenir polièdrics, ens en transformació, evolució, deconstrucció; interessants, sorprenents, enigmàtics. Cadascun des del seu punt de partida, cadascú amb la seva singularitat, amb la seva pròpia història individual i alhora la seva història col·lectiva. Riera domina amb agilitat i rigor el moviment psicològic i escènic dels nou personatges, fins i tot quan els llença tots a escena, on es

Riera és un autor sensible amb el llenguatge, el domini dels tempos i el registre adient a cada personatge

L'escenografia, sòbria, recorda Abú Simbel

mostra especialment ocurrent en els diàlegs i excel·lent en l'actitud de cadascun d'ells. Deliciosa resulta l'escena de les dones amb les seves reflexions sobre el gènere masculí, i potent i tensionant l'escena del clímax dramàtic, plena de violència, de credibilitat, de nervis i emocions desfermades, de veritat teatral ben difícil d'aconseguir i més encara de veure.

El punt de partida, la imminent boda de la filla petita, la mima del pare *patrone*. Rosa Boladeras es mostra encantadora, convincent, enjogassada i dramàtica quan cal. Fila tan prim que fins i tot els gags propis de Riera ("Ai, espera a fer la foto, tinc una càries aquí") sap omplir-los de contingut i de l'entonació justa per fer-nos somriure en els moments que Riera ho considera oportú.

El patró és un Banacolocha brillant, que mostra tots els registres que el converteixen en el pal de paller indiscutible de l'escena. No crec que sigui massa agosarat afirmar que és dels millors papers que li he vist els darrers anys. Convincent en la duresa del patró, dolç amb els fills i la cunyada i ex-nora, desbordat davant les confidències de l'exdirectiu acomiadat i venjatiu (David Vert, millor com més petit és el seu gest), al límit quan tot el seu món és a punt de desmuntar-se, enjogassat davant els preparatius de boda...

**Jordi
Banacolocha
fa un dels
seus millors
papers dels
darrers anys**

Enfront d'ell, Lluís Villanueva, l'hereu, es mostra extremadament compromès amb el seu paper, de germà gran, d'hereu del negoci, d'hereu que té pressa per fer-se amb les regnes d'un món tan ple de dolçor (la fàbrica és de caramels) com d'agror (en les relacions humanes que se'n deriven). La seva quota de veritat emociona. El segon germà, Joan Negrié, posa sobre la taula la pretesa herència violenta del pare, un personatge especialment denigrador, corrosiu, que passa de la simpatia a la violència que s'amaga rere el somriure forçat. Òscar Castellví és el petit de la nissaga, aquell que ha seguit a dret fil sempre el que el pare ha pretès que seguís, però qui, com la resta, amaga un interior torturat bàsi-

Els actors protagonistes del projecte T6 brillen a "Lluny de Nuuk"

cament per la necessitat no satisfeta suficientment de sentir-se estimat i valorat.

Al voltant d'ells giren la tieta, germana de la dona morta de Banacolocha, una Àngels Poch que mostra una enteresa i sobrietat simultànies a la seva capacitat enjogassada d'estimular els nervis dels seus nebots. També l'exdona de Villanueva, una Míriam Iscla més sensual que mai, plena de força i de les debilitats més íntimes, omple l'espai i els tempos i agombola temes i cadències amb la seva fermesa, convincent i encomanadissa. I finalment la intrusa, la nova parella del fill mitjà, una Anna Moliner que evoluciona des d'un inici en què se'n mostra fràgil, ingènua i submissa, fins a esdevenir la protagonista de l'atorgament de sentit a la recerca individual i col·lectiva que ens proposa Riera.

La sensació final és d'haver participat d'un gran espectacle, rodó quant a la coralitat i qualitat dels seus intèrprets, amb una gran dosi de veritat en els moments més interessants i conflictius de l'obra, i rodó quant a la proposta textual, temàtica i de direcció escènica. Tant de bo puguem gaudir ben aviat, a banda dels seus encàrrecs televisius, de Riera en altres espectacles teatrals.

Lluny de Nuuk, de Pere Riera
Teatre Nacional de Catalunya, Sala Tallers

Escenografia: Sebastià Brosa
Vestuari: Georgina Viñolo
Il·luminació: David Bofarull
So: Damien Bazin

Amb la companyia T6: Jordi Banacolocha, Rosa Boladeras, Òscar Castellví, Míriam Iscla, Anna Moliner, Joan Negrié, Àngels Poch, David Vert, Lluís Villanueva